

NORGES HØYESTERETT

D O M

avsagt 7. november 2024 av Høyesterett i avdeling med

dommer Bergljot Webster
dommer Per Erik Bergsjø
dommer Arne Ringnes
dommer Ingvald Falch
dommer Thom Arne Hellerslia

HR-2024-2040-A, (sak nr. 24-011351SIV-HRET)
Anke over Agder lagmannsretts dom 24. november 2023

Å Energi Vannkraft AS

(advokat Johnny Johansen)

Fornybar Norge (partshjelper)

(advokat Runar Hansen)

mot

Tryg Forsikring NUF

(advokat Bjarne Andreas Meidell – til prøve)

S T E M M E G I V N I N G

(1) Dommer **Ringnes:**

Sakens spørsmål og bakgrunn

- (2) Saken gjelder krav om forsikringsutbetaling etter skade på et vannkraftverk. Spørsmålet er om forsikringsvilkåret «plutselig og uforutsett fysisk skade» er oppfylt.
- (3) Rygene kraftverk er et elvekraftverk ved Nidelva i Grimstad kommune. Kraftverket ble etablert i 1978 og var tidligere eid av Agder Energi AS. Etter fusjonen mellom Agder Energi AS og Glitre Energi AS høsten 2022 er eieren Å Energi Vannkraft AS (Å Energi).
- (4) Kraftverket var forsikret hos Tryg Forsikring NUF (Tryg) i perioden fra 2016 til 2021.
- (5) Ved inspeksjon av kraftverket 13. desember 2019 ble det oppdaget en unormal lyd fra løpehjulsammeret, og turbinen ble stanset for nærmere undersøkelser. Det viste seg at det var flere sprekker i løpehjulsammeret, og at de to halvdelene i kammeret var forskjøvet og hadde glidd fra hverandre. Dette førte til at turbinbladene slo borti veggen og laget en unormal lyd. Nærmere undersøkelser avdekket at det var kommet inn vann på baksiden av kammeret. Større områder av betongen hadde som følge av dette smuldret bort, og ribber, skruer og annet festeutstyr var løsnet og/eller rustet i stykker.
- (6) Kraftverket ble stanset for nærmere undersøkelser og reparasjon. Hele turbinen med løpehjulsammeret måtte skiftes, og det var nødvendig å støpe på baksiden av kammeret. Kraftverket var som følge av dette stengt i tidsrommet fra 19. desember 2019 til midten av februar 2021. Kostnadene beløp seg til omtrent 48 millioner kroner for reparasjon og 29 millioner kroner for driftsavbrudd, samlet cirka 77 millioner kroner.
- (7) Skaden ble meldt til Tryg 30. desember 2019. Tryg engasjerte Envista Forensics, som foretok befaringer og undersøkelser på kraftstasjonen. Envistas skaderapport konkluderte med at feilen som førte til at løpehjulsammeret ble funksjonsudyktig og måtte skiftes, skyldtes en langvarig nedbrytning av utstyret, og ikke en enkelt katastrofal hendelse – «a long-term degradation rather than a single catastrophic event».
- (8) Å Energi engasjerte Sweco Norge AS. Også Swecos konklusjon var at skadene på utstyret hadde utviklet seg over lang tid – sakte i begynnelsen og raskt i slutfasen. Videre fremholdt Sweco at det først i slutfasen var mulig å oppdage skadene. Selv ved grundige inspeksjoner ville det vært nærmest umulig å oppdage disse tidligere.
- (9) Tryg avslo 28. mai 2021 Å Energis krav om forsikringsdekning og viste til at skaden ikke oppsto i forsikringstiden, og at den ikke oppfylte forsikringsavtalens krav om å være en plutselig fysisk skade.
- (10) Å Energi gikk 22. juni 2022 til søksmål mot Tryg med krav om utbetaling av 77 286 353 kroner med tillegg av forsinkelsesrente. Tryg bestred kravet.
- (11) Agder tingrett avsa 13. april 2023 dom der Tryg ble frifunnet. Å Energi ble dømt til å betale 1 672 451 kroner i sakskostnader til Tryg.

- (12) Grunnlaget for frifinnelsen var at skadene hadde utviklet seg over tid og hadde ført til gradvis svekkelse av løpehjulskammeret. Etter tingrettens syn var dette ikke en plutselig fysisk skade.
- (13) Å Energi anket til lagmannsretten. Fornybar Norge erklærte partshjelp til støtte for Å Energi.
- (14) Agder lagmannsrett avsa 24. november 2023 dom med slik slutning:
- «1. Anken forkastes.
 2. Å Energi Vannkraft AS ved styrets leder dømmes til, innen 2 – to – uker – fra dommens forkynnelse, å betale til Tryg Forsikring 1 953 286 – enmillionnihundreogfemtireotentohundreogåttiseks - kroner i sakskostnader for lagmannsretten.
 3. Fornybar Norge ved styrets leder dømmes til, innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse, å betale til Tryg Forsikring 100 350 – etthundretusentrehundreogfemti – kroner i sakskostnader for lagmannsretten.»
- (15) Lagmannsrettens begrunnelse for resultatet var i hovedsak den samme som tingrettens.
- (16) Å Energi har anket til Høyesterett. Anken gjelder rettsanvendelsen og bevisbedømmelsen. Fornybar Norge har erklært partshjelp til støtte for Å Energi.
- (17) Saksforberedende dommer har truffet beslutning om at ankeforhandlingen begrenses slik at det foreløpig bare forhandles om spørsmålet om det har oppstått en «plutselig og uforutsett fysisk skade», jf. tvisteloven § 30-14 tredje ledd.
- (18) Det er fremlagt skriftlige forklaringer fra partene og sakkyndige vitner, men saken står i det vesentlige i samme stilling som for lagmannsretten.

Partenes syn på saken

- (19) Ankende part – Å Energi Vannkraft AS – har i hovedsak gjort gjeldende:
- (20) Å Energi har krav på forsikringsdekning for kostnadene knyttet til utskiftning av turbinen med løpehjulskammeret og for avbruddstapet. Skaden var et maskinhavari som skyldtes indre årsaker, og som kom plutselig og uforutsett.
- (21) Partene er enige om at årsaken til skaden var at støttestrukturen på baksiden av løpehjulskammeret ble gradvis forringet som følge av erosjon og korrosjon over mange år, og at dette førte til sammenbruddet av selve løpehjulskammeret.
- (22) Det var ikke mulig å avdekke erosjonen og korrosjonen underveis, og det er tale om en helt uvanlig og fullstendig overraskende skade.

- (23) Den gradvise forringelsen av løpehjulskammeret er *årsaken* til skaden, men *selve den fysiske skaden* er sammenbruddet av løpehjulskammeret, som skjedde over kort tid, og dermed «plutselig» i henhold til forsikringsvilkårene.
- (24) Vilkåret «plutselig» knytter seg til manifestasjonen av skaden, som er det tidspunktet skaden objektivt sett åpenbarte seg for omverdenen. En naturlig språklig forståelse av uttrykket er at det omfatter skader som viser seg plutselig, det vil si dukker opp uten forvarsel.
- (25) Ved tolkningen av forsikringsavtalen har det betydning at det er en «all risk»-forsikring.
- (26) Gradvise forringelser som følge av rust eller andre påvirkninger kan være *årsak* til plutselige og uforutsette fysiske skader. Dette følger forutsetningsvis av forsikringsvilkårene punkt 4.4.9.
- (27) Maskinskader som skyldes indre årsaker – det vi si svekkelser inne i maskinen som ikke er synbare – typisk materialtretthet, slitasje og korrosjon, er vanlig og en type skader som det er av stor økonomisk betydning å være forsikret mot. Dersom slike skader ikke er forsikringsdekket, vil forsikringen i realiteten bli en ulykkesforsikring mot ytre påvirkning. *Formålet* med vilkåret «plutselig» er å avgrense dekningen mot skader som forsikringstaker har foranledning til å forebygge og avverge. Dette underbygger at skader som ikke kan oppdages, må være dekket.
- (28) Å Energis tolkning har videre støtte i lagmannsrettspraksis og i praksis fra Finansklagenemnda.
- (29) Å Energi Vannkraft AS har lagt ned slik påstand:
- «1. Lagmannsrettens dom oppheves.
 2. Å Energi tilkjennes sakskostnader for Høyesterett.»
- (30) Partshjelperen – *Fornybar Norge* – slutter seg til Å Energis anførsler og har for øvrig særlig fremhevet:
- (31) Materialtretthet som utvikler seg over tid, og brått slår ut i skade, er typisk for kraftbransjen. Det foreligger en klar, langvarig og entydig praksis i bransjen om at vilkåret «plutselig og uforutsett fysisk skade» dekker utviklingsskader som fører til plutselig og uforutsett sammenbrudd. Dette støttes av vitneuttalelsene fra to sakkyndige og vitneforklaringen fra Å Energis forsikringsmegler. Også den fremlagte oversikten over oppgjørspraksis – herunder Trygs praksis – underbygger dette. Denne praksisen må tillegges vekt ved tolkningen.
- (32) Lagmannsrettens tolkning av forsikringsvilkårene innebærer at hovedrisikoen for kraftverkseiere – som er indre skader – ikke vil være dekket. I så fall vil Tryg bare dekke skader som forårsakes av ytre påvirkning, noe som vil være i strid med «all risk»-konseptet.
- (33) Praksis fra Finansklagenemnda er ikke entydig, og det er flere avgjørelser som bygger på den tolkningen som Å Energi gjør gjeldende. Denne har også sterk støtte i reelle hensyn. Den sikrer forutsigbarhet, kontinuitet og trygghet og gir en retts teknisk enkel regel.

Derimot vil Trygs tolkning skape en uklar rettsstilstand, og det vil bli behov for nye forsikringsløsninger for hele kraftbransjen.

(34) Fornyar Norge har lagt ned slik påstand:

«Fornyar Norge tilkjennes sakskostnader for Høyesterett.»

(35) Ankemotparten – *Tryg Forsikring NUF* – har i hovedsak gjort gjeldende:

(36) Lagmannsrettens dom er riktig. Forsikringsvilkårene regulerer positivt hva som er dekket. «Skade» betyr fysisk innvirkning med negative fysiske konsekvenser på den forsikrede gjenstanden, og det er ikke krav om at skaden må være synlig. Det er heller ikke krav om at den må ha vist seg for sikrede. Det er utelukkende spørsmål om skaden objektivt sett har inntruffet.

(37) Uttrykket «plutselig» betyr at skaden skjer momentant eller innenfor meget kort tid. Den slår til der og da, i motsetning til der det har skjedd en gradvis skadeutvikling over tid.

(38) Forsikringsvilkårene punkt 4.4.9 gir ikke noe bidrag til tolkningen.

(39) Å Energis tolkning støttes av formålet med vilkåret, som er å avgrense mot utviklingsskader. Forsikringstakerens dekningsbehov er ikke relevant der ordlyden er klar. I denne saken kan Å Energis anførte dekningsbehov ikke gå foran en naturlig forståelse av ordlyden.

(40) Trygs tolkning har støtte i lagmannsrettspraksis og nemndspraksis, samt i avgjørelser fra høyesterettene i Danmark og Sverige.

(41) Løpehjulsammeret er forsikringsgjenstanden. Det har skjedd en kontinuerlig, jevn og langvarig nedbrytning av dette. Det skjedde ikke noe havari, men en kontrollert nedstengning.

(42) Anførselen om oppgjørspraksis strider mot rettspraksis og nemndspraksis og kan ikke anses bevist.

(43) Tryg Forsikring NUF har lagt ned slik påstand:

«1. Anken forkastes.

2. Tryg Forsikring tilkjennes sakskostnader for Høyesterett.»

Mitt syn på saken

Tolkningen av forsikringsvilkåret «plutselig og uforutsett fysisk skade»

(44) Forsikringsavtalen som Å Energi har inngått med Tryg, gjelder en energiforsikring for produksjon og distribusjon av elektrisitet. Den dekker blant annet forsikring for maskiner og løsøre, og avbrudd i vannkraftproduksjonen.

(45) Det aktuelle forsikringsvilkåret er inntatt i vilkårenes punkt 4.1 og lyder:

«Forsikringen dekker plutselig og uforutsett fysisk skade som oppstår i forsikringstiden».

- (46) Dette er et vanlig dekningsvilkår i skadeforsikring, og det tar sikte på å avgrense forsikringsdekningen mot påregnelige tap, se Hans Jacob Bull, *Forsikringsrett*, 1. utgave 2008 side 218:
- «Vi sier gjerne – noe upresist – at forsikringen skal dekke mot plutselige og uforutsette forhold, forhold som sikrede ikke kan regne med og som han vil ha problemer med å beskytte seg mot».
- (47) Partene er enige om at skadene som førte til at løpehjulskammeret måtte skiftes, var uforutsette. Dette innebærer at skadene var objektivt uventede, se Hans Jacob Bull og Trine-Lise Wilhelmsen, *Forsikringsrett*, 2. utgave 2024 side 253. Jeg tilføyer at det ikke er bestridt at Å Energi har oppfylt forsikringsavtalens krav om å holde anlegget i god og driftssikker stand og å gjennomføre kontroller.
- (48) Problemstillingen i saken er om det foreligger en plutselig fysisk skade. Prinsippene for tolkning av forsikringsvilkår er oppsummert i HR-2020-1262-A avsnitt 28, der det heter:
- «Forsikringsavtaler må tolkes objektivt og ut fra en naturlig språklig forståelse, jf. Rt-1997-1807 på side 1813, Cigna-dommen. Også forsikringsavtaler i forbrukerforhold må tolkes slik, jf. Rt-2014-379 avsnitt 16. Det fremgår av Cigna-dommen at forsikringens formål kan trekkes inn ved tolkningen. Og dersom det er tvil om forståelsen av forsikringsvilkårene, ‘må uklarheten normalt gå ut over selskapet’ – den såkalte uklarhetsregelen.»
- (49) Hvis uttrykket som skal tolkes er et innarbeidet faguttrykk i bransjen, legges denne forståelsen til grunn, jf. Rt-2014-379 avsnitt 16. I samme avsnitt er det videre presisert at «[f]orsikrings-selskapets interne oppfatning og praksis, og sikredes subjektive forventninger, får mer begrenset betydning» ved tolkningen.
- (50) Å Energi har anført at forsikringen er en «all risk»-forsikring, og at det har betydning for tolkningen. Jeg er ikke enig i dette. Det avgjørende er om skaden er omfattet av dekningen slik den er angitt i vilkårenes punkt 4.1.
- (51) Begrepet «skade» betyr en negativ fysisk innvirkning på den forsikrede gjenstand. Skaden inntreffer når årsaken eller påvirkningen materialiserer seg i negative fysiske konsekvenser på gjenstandens materiale, overflate, konstruksjon eller struktur, se Bull og Wilhelmsens *Forsikringsrett* side 252. Denne forståelsen av skadebegrepet er innarbeidet i nemndspraksis, se Finansklagenemndas avgjørelser FinKN-2019-354, FinKN-2020-640 og FinKN-2024-424.
- (52) Skaden kan være synlig eller usynlig. Videre kan den skyldes forhold i gjenstanden selv, for eksempel når en maskin blir funksjonsudyktig fordi en maskindel plutselig og uventet bryter sammen, eller en ytre årsak, som flom eller lynnedslag.
- (53) Uttrykket «plutselig» betyr at skaden skjer fort, med lite eller intet forvarsel, se Bull og Wilhelmsens *Forsikringsrett* side 250. Det er i langvarig nemndspraksis lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag eller 12 til 13 timer faller innenfor uttrykket

«plutselig», mens skader som utvikler seg over lengre tid, faller utenfor, se FinKN-2024-723. Slik denne saken ligger an, tar jeg ikke stilling til dette på generelt grunnlag.

- (54) Formålet med dette forsikringsvilkåret er å unnta fra dekningen *skader som utvikler seg gradvis over tid*. I Bulls *Forsikringsrett* side 219 heter det:

«'Plutselig' peker i slike tilfelle mot at det må være snakk om en skade som 'slår til' der og da, og ikke en skade som utvikler seg gradvis over tid. Når selskapene ikke vil dekke slike utviklings-skader, er grunnen gjerne at sikrede i disse tilfellene iallfall i prinsippet vil ha mulighet til å treffe forholdsregler – skaden kommer ikke som noen overraskelse for ham».

- (55) Den samme forståelsen av uttrykket «plutselig» i tilsvarende forsikringsvilkår er lagt til grunn i svensk rett, se Högsta Domstolens dom 25. januar 2024 i sak T 4849-22, avsnitt 23:

«Att skadan ska vara 'plötslig' innebär att förloppet är momentant; det ska inte gå att förhindra dess utveckling eller omfattning. En sådan begränsning av det som täcks av försäkringen avser att undanta skador som utvecklar sig över tid.»

- (56) Derimot vil en skade som inntreffer plutselig som følge av en *årsak som har virket over tid*, være omfattet av forsikringsdekningen, se Bull og Wilhelmsens *Forsikringsrett* side 249–250:

«Etter ordlyden spiller det her ingen rolle om årsaken/påvirkningen utvikler seg over tid og er forutsigbar, såfremt skaden inntreffer plutselig og uforutsett. Rettspraksis og nemndspraksis bekrefter at formuleringen 'plutselig skade' ikke betyr at skadeårsaken må inntreffe plutselig.»

- (57) Et eksempel på dette er Forsikringsskadenemndas uttalelse 10. mai 2004 i sak FSN-5193. Taket på fryserommet på sikredes bygning var falt ned som følge av ekstrabelastning fra is. Nemnda viste til at «belastningen, isen, hadde bygd seg opp over tid, men den omstendighet at taket falt ned må utvilsomt likevel anses som en plutselig og uforutsett skade».

- (58) Ved vurderingen av om det har skjedd en plutselig fysisk skade, må det derfor skilles mellom *årsaken* til skaden og *skadevirkningen* – selve den fysiske skaden. En skade som består i at gjenstanden over tid har blitt nedbrutt, er – som jeg allerede har pekt på – ikke en plutselig fysisk skade. Men dersom denne nedbrytningen plutselig og uforutsett fører til en ny skade, kan denne skaden være dekket under forsikringsvilkåret. Jeg viser her til Andreas Arntzen, *Forsikringsrett*, 1995 side 239, som omtaler de såkalte «deformeringsfenomener». Hans eksempel er at «en maskindel med tiden deformeres og 'går trett'»:

«Blir det konstatert at maskinen ikke lenger er å stole på, vil utskiftning av maskindelen være en vedlikeholdssak. Men overskrides trettthetsgrensen, slik at maskinen plutselig bryter sammen, er det en forsikrings sak.»

- (59) Jeg ser det på denne bakgrunn slik at også en indre skadeutvikling etter omstendighetene kan være årsak til en plutselig skade på gjenstanden. Dette beror på en konkret vurdering som jeg kommer tilbake til.

- (60) Jeg nevner at en gradvis skadeutvikling på en forsikret gjenstand kan føre til plutselig skade på *andre* forsikrede gjenstander. Et eksempel er at maskiner og utstyr i et fabrikklokale blir skadet fordi bygningen kollapser som følge av gradvis svekkelse av bærende elementer. Et annet eksempel er at det går hull i en oljetank på grunn av langvarig rustangrep, og at dette fører til forurensningsskader. I slike tilfeller vil den bakenforliggende skadeutviklingen anses som en *årsaksfaktor* til den plutselige skaden som inntreffer på andre forsikringsgjenstander enn på den som var blitt skadet over tid.
- (61) Å Energi har anført at uttrykket «plutselig» viser til det tidspunkt da skaden blir synbar, og at forutgående skjult skadeutvikling må sees som årsaker til den endelige skaden.
- (62) Etter mitt syn gir ordlyden i vilkårenes punkt 4.1 ikke støtte for dette tolkningsalternativet. Som jeg allerede har vært inne på, skiller ikke ordlyden mellom åpne og skjulte skader. Videre er uttrykket plutselig etter naturlig språkbruk knyttet til skadens inntreden, uavhengig om denne er synbar eller ikke.
- (63) Jeg finner heller ikke grunnlag i nemndspraksis eller i juridisk teori for at det siste leddet i en gradvis skadeutvikling kan skilles ut som en særskilt skade på det grunnlag at skaden først da oppdages. Skadebegrepet er ikke knyttet til når skaden ble oppdaget, men som påpekt til når den inntrådte.
- (64) Å Energi har videre anført at det kan utledes av forsikringsvilkårene punkt 4.4.9 at skader som skyldes rust og annen tæring, er *årsaksfaktorer* til skade, men ikke en selvstendig skade. Etter denne bestemmelsen svarer selskapet ikke for:
- «Skade som skyldes at bygningen eller bygningens væske- og gassledninger og radiatorer er vesentlig forringet ved rust, korrosjon, annen tæring eller slitasje».
- (65) Min forståelse er at dette dekningsunntaket særlig retter seg mot skader på annet enn bygningen, væske- og gassledninger og radiatorer. Jeg kan uansett ikke se at bestemmelsen gir grunnlag for å tolke skadebegrepet i punkt 4.1 innskrenkende slik at rustskader ikke skal regnes som skade.

Den konkrete vurderingen

- (66) Rygene kraftverk ble bygget i 1978. Løpehjulskammeret – som er forsikringsgjenstanden som kreves erstattet – er utført i rustfritt stål og er satt sammen av to halvdelar som er festet sammen med skruer/bolter i en flens. På utsiden av kammeret er det horisontale og vertikale ribber i karbonstål. Kammeret er innstøpt i betong som omslutter det utvendig. Dette skal fungere som rustbeskyttelse. Inne i kammeret er det fem løpehjulsskovler som roterer med stor kraft som følge av trykkfeltet i vannet rundt skovlene. Mellom skovlene og kammerveggen er avstanden om lag halvannen millimeter.
- (67) Begynnelsen på skadene som førte til at løpehjulskammeret brøt sammen, var at betongen rundt kammeret over tid ble vasket ut og at det kom inn vann som medførte rustdannelser. Lagmannsretten har beskrevet den videre skadeutviklingen slik:

«Dette har ført til at betongen på baksiden av kammeret har erodert og blitt vasket bort. Dette har igjen ført til at ribbene, festeringene, skruene og selve

løpehjulskammeret har kommet i kontakt med vann, med den konsekvens at jernet har begynt å ruste. Som følge av dette har flere av ribbene blitt ødelagt og løsnet, bolter som holder kammerhalvdelene sammen har løsnet eller falt ut og de to halvdelene i løpehjulskammeret har glidd fra hverandre. Det har oppstått sprekker og forskyvninger i kammeret, og turbinbladene har kommet i berøring med veggene i løpehjulskammeret. Dette var ulyden som ble oppdaget under inspeksjonen i desember 2019.»

- (68) På bakgrunn av uttalelsen fra Nicholas Crosby, som var konsulent for Envista Forensics, legger jeg til grunn at skadeutviklingen har gått over flere tiår, men at den gikk raskere mot slutten. Etter at boltene som holdt kammerhalvdelene sammen var rustet og ødelagt, forplantet skadene seg til flensen og kammeret. Det utviklet seg sprekker i den rustfrie stålforingen, og kammerhalvdelene forskjøv seg vertikalt i forhold til hverandre. Denne fasen av skadeutviklingen kan ha tatt to til fire uker. Som følge av forskyvningen kom løpehjulskammeret ut av balanse, og skovlene begynte å slå inn i veggen. Det var på dette tidspunkt skaden ble oppdaget som følge av det som er omtalt som helikopterlyd fra kammeret. Denne siste fasen, som førte til sammenbruddet i løpehjulskammeret, skjedde raskt – i løpet av én til to dager.
- (69) Ved den *rettslige bedømmelsen* bemerker jeg først at skadene er direkte knyttet til løpehjulskammeret – og ikke til skader på andre objekter. Det er altså ikke spørsmål om sammenbruddet i løpehjulskammeret er årsak til en plutselig skade på andre deler av kraftverket.
- (70) Videre er det klart at ødeleggelsene av skruer og bolter som følge av rust, og skadene som fulgte av dette på flensen og ved sprekkdannelser og forskyvning av kammerhalvdelene, er *fysiske skader*.
- (71) Som jeg tidligere har redegjort for, kan indre skader som fører til en plutselig ny skade, være dekningsberettiget. Ved en suksessiv skadeutvikling som i saken her, der den ene skaden er årsak til nye skader som til slutt resulterer i et maskinhavari, kan det reises spørsmål om havariet må sees som en *selvstendig skade* slik at forutgående skadeutvikling skal anses som *årsaker* til skaden som materialiserer seg i det endelige sammenbruddet.
- (72) I *vår sak* kan denne tilnærmingen etter mitt syn ikke føre frem. Sammenbruddet av løpehjulskammeret var, slik jeg forstår det, en videreutvikling av den samme gradvise skadeutviklingen. Selve sammenbruddet av kammeret fremtrer ikke som plutselig når det sees i lys av den forutgående skadeutviklingen som kammeret var blitt utsatt for. Jeg kan da ikke se at det er riktig å skille ut den siste – og kortvarige – fasen i hendelsesforløpet som en særskilt skadehendelse som skal bedømmes løsrevet fra den tidligere skadeutviklingen. Etter mitt syn må den gradvise skadeutviklingen og de suksessive skadene som løpehjulskammeret ble påført, vurderes i sammenheng og som en helhet i relasjon til forsikringsvilkåret.
- (73) Det er da ikke nødvendig for meg å ta stilling til om den siste fasen av skadeutviklingen på omtrent to dager ville falt innenfor kriteriet «plutselig».
- (74) Å Energi og partshjelperen Fornybar Norge har anført som et reelt hensyn at lagmannsrettens tolkningsresultat vil medføre en vesentlig begrensning i dekningen av en risiko som kraftverksbransjen har behov for og har ment er dekket.

- (75) Som nevnt følger det av Rt-2014-379 avsnitt 16 at sikredes subjektive forventninger får mer begrenset betydning ved tolkningen. Jeg mener at dette reelle hensynet ikke kan ha særlig vekt i vår sak.
- (76) Jeg er etter dette kommet til at Å Energis anke ikke kan føre frem.

Konklusjon og sakskostnader

- (77) Min konklusjon er at anken forkastes.
- (78) Tryg har vunnet saken og skal tilkjennes sakskostnader for Høyesterett etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2. Det er krevd dekket 1 133 666 kroner inkludert merverdiavgift. Av dette er 848 771 kroner med tillegg av merverdiavgift honorar til prosessfullmektigen og 58 162 kroner med tillegg av merverdiavgift honorar til sakkyndige.
- (79) Av det samlede beløpet utgjør kravet mot partshjelperen 75 937 kroner.
- (80) Prosessfullmektigens krav er i overkant av et rimelig honorar for to dagers ankeforhandling. Saken er imidlertid en tvist mellom to kommersielle parter som har reist et spørsmål av stor prinsipiell og økonomisk betydning i forsikringsforhold. Det har vært nødvendig å gå inn på detaljerte tekniske forhold, og hverken Å Energi eller partshjelperen har hatt innvendinger mot kravene. Jeg finner det av disse grunner riktig å tilkjenne sakskostnader i tråd med oppgaven.
- (81) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. Anken forkastes.
 2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Å Energi Vannkraft AS til Tryg Forsikring NUF 1 057 729 – enmillionogfemtisjutusensjuhundreogtjueni – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.
 3. I sakskostnader for Høyesterett betaler Fornybar Norge til Tryg Forsikring NUF 75 937 – syttifemtusenihundreogtrettisju – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.
- (82) Dommer **Hellerslia:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (83) Dommer **Falch:** Likeså.
- (84) Dommer **Bergsjø:** Likeså.
- (85) Dommer **Webster:** Likeså.

(86) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Å Energi Vannkraft AS til Tryg Forsikring NUF 1 057 729 – enmillionogfemtisjatusensjuhundreogtjueni – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.
3. I sakskostnader for Høyesterett betaler Fornybar Norge til Tryg Forsikring NUF 75 937 – syttifemtusenihundreogtrettisju – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.